

ת"פ 17251/08/16 - פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נגד אליאס שירי, א. שירי יהלומים 2001 בע"מ

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 17251-08-16 פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי
וכלכלה נ' שירי ואח'

לפני כבוד השופטת דנה אמיר
המאשימה פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה
נגד
הנאשמים 1. אליאס שירי
2. א. שירי יהלומים 2001 בע"מ

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד רוי גורדון ומתמחה ירדן ברש

ב"כ הנאשם עו"ד עידו קוסובר

הנאשם התייצב

גזר דין

רקע ותמצית כתב האישום

1. הנאשם 1 (להלן: "הנאשם") הודה בשמו ובשם הנאשמת 2 (להלן: "הנאשמת") במפורט בכתב האישום המתוקן במסגרת הסדר טיעון. בהתאמה, הורשעו הנאשמים בביצוע עבירות לפי סעיפים 220(4) ו-220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א - 1961 (להלן: "הפקודה"), בכך שניהלו פנקסי חשבונות ורשומות כוזבים והשתמשו בכל מרמה עורמה ותחבולה במזיד ומתוך כוונה לעזור לאחר להתחמק ממס.
2. על פי המפורט בכתב האישום המתוקן בשנים 2008 ועד 2011 (להלן: "התקופה הרלבנטית"), היה הנאשם מורשה לעסוק בסחר ביהלומים בבורסה ליהלומים ברמת גן ועסק בסחר ביהלומים משך 35 שנה. בתקופה הרלבנטית היה הנאשם מנהלה ובעליה של הנאשמת, חברה פרטית אשר עסקה בסחר ביהלומים.
3. כמפורט בכתב האישום המתוקן, הנאשמים היו חייבים בניהול ספרי חשבונות והגשת דו"חות שנתיים למס הכנסה. על פי החלטת רשות המיסים, העוסקים בענף היהלומים רשאים להגיש דו"ח מתקן לאחר הגשת דו"ח אישי או דו"ח חברה, על מנת שהדו"ח שלהם ייחשב כשומה סופית. בהקשר זה נקבעו כללים להגשת דו"ח מתקן במסמך הקרוי "עריכת שומות בענף היהלומים - הגשת דו"חות מתקנים וקבלתם כשומות 01" (להלן: "הכללים"). כללים אלה

קובעים מסלול חישוב חלופי לקביעת הכנסתו החייבת של יהלומן, כנגזרת מהמחזור העסקי שלו (להלן: "**התחשיב/ דוח מתקן**"). על פי הכללים יהלומן המבקש להגיש דו"ח מתקן על מנת ששומתו תיחשב כסופית, ידווח על ההכנסה החייבת בהתאם לשני מסלולים; זו המתקבלת בספרי הנהלת החשבונות שלו וזו המתקבלת במסגרת המסלול החלופי, על פי המחזור העסקי. על היהלומן לשלם את המס בהתאם להכנסה החייבת הגבוהה יותר. בתקופה הרלבנטית עשו הנאשמים שימוש בשירותיו של עסק למתן שירותי מטבע אותו ניהלו מנחם מגן ודורון אלעד (להלן: "**מגן ואלעד**").

4. על פי **האישום הראשון, בחלק א'**, בין החודשים יוני ועד דצמבר 2011 קיבלו הנאשמים באמצעות מגן ואלעד חשבוניות כוזבות של יהלומנים שונים בסך ₪ 440,442 (115,269 דולר) לפיהן רכשה הנאשמת מאותם יהלומנים יהלומים בסכומים המתוארים בחשבוניות. בפועל, הנאשמים לא ביצעו עסקאות יהלומים עם היהלומנים שהוציאו את החשבוניות הכוזבות, אלא עם יהלומנים אחרים. הנאשמים כללו את החשבוניות הכוזבות בספרי הנהלת החשבונות של הנאשמת. במעשיהם, ניהלו הנאשמים פנקסי חשבונות ורשומות כוזבים והשתמשו בכל מרמה עורמה ותחבולה, במזיד ובכוונה להתחמק ממס.

5. על פי **האישום הראשון, בחלק ב'**, בשנת 2011 הוציאו הנאשמים, באמצעות מגן ואלעד חשבוניות כוזבות של הנאשמת בסך ₪ 2,061,101 (539,414 דולר), לפיהן מכרה הנאשמת יהלומים ליהלומנים שונים. בפועל, מכרה הנאשמת את היהלומים ליהלומנים אחרים. במעשיהם, ניהלו הנאשמים פנקסי חשבונות ורשומות כוזבים והשתמשו בכל מרמה עורמה ותחבולה, במזיד ובכוונה לעזור לאחרים להתחמק ממס.

6. על פי **האישום השני**, בתקופה הרלבנטית הוציאו הנאשמים תלושי שכר כוזבים לאנשים שונים כמפורט בסעיף 28 לכתב האישום המתוקן, לפיהם אנשים אלה הועסקו על ידי הנאשמת, בעוד שבפועל לא הועסקו על ידה. חלק מהאנשים המנויים בסעיף 28 לכתב האישום המתוקן הועסקו בפועל על ידי מגן ואלעד. הנאשמים רשמו את הוצאות השכר הכוזבות בספרי הנהלת החשבונות של הנאשמת. בכך הגדילו הנאשמים את הוצאות הנאשמת במרמה והפחיתו את הכנסתה החייבת במזיד ובכוונה להתחמק ממס. כמו כן, פעלו להוצאת תלושי השכר לרפאל זבורוב, אליהו יונתנוב, דורון אלעד ודוד בצלאל על מנת לעזור למגן ואלעד להסתיר את פועלם מרשות המסים ולהתחמק ממס. במעשיהם הכינו הנאשמים רשומות כוזבות ונקטו בכל מרמה עורמה ותחבולה במזיד ובכוונה להתחמק ממס ולעזור לאחר להתחמק ממס.

7. על פי המפורט בחלק הכללי לכתב האישום המתוקן, מעשי הנאשמים הם פרי תכנון מוקדם והתנהלות שיטתית ומתוכננת שמטרתה הפקת רווח כלכלי. עוד על פי החלק הכללי, במעשיהם מנעו הנאשמים משטר דיווחים תקין לרשות המסים והסבו נזק רב לקופה הציבורית.

8. הודיית הנאשם בשמו ובשם הנאשמת באה לאחר שמיעת חלק ניכר מראיות המאשימה, במסגרת הסדר טיעון אשר כלל כאמור את תיקונו של כתב האישום. ההבדל בין כתב האישום המקורי למתוקן הוא בקשר לאישום הראשון. כך, בכתב האישום המקורי נטען כי בפועל לא בוצעה כל עסקת יהלומים כמתואר בחשבוניות הכוזבות שקיבלו והוציאו הנאשמים ועל פי כתב האישום המתוקן החשבוניות הכוזבות אשר התקבלו על ידי הנאשמים שיקפו הוצאות של הנאשמת שביצעה עסקאות יהלומים, הגם שהעסקאות לא בוצעו עם מוציאי החשבוניות הכוזבות אלא עם אחרים (להלן:

"חשבוניות זרות". גם ביחס להוצאת החשבוניות הכוזבות פורט בכתב האישום המתוקן כי אלה שיקפו עסקאות של הנאשמת אך לא עם היהלומנים להם הוציאו הנאשמים את החשבוניות. בנוסף, מפרק הוראות החיקוק באישום הראשון נמחקה עבירה של רישום כוזב במסמכי תאגיד לפי סעיף 423 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין").

9. על פי ההסדר הטיעון בין הצדדים, הוסכם כי הנאשמים יודו ויורשעו במפורט בכתב האישום המתוקן וכי המאשימה תטען לפי שיקול דעתה להטיל על הנאשם עונש מאסר מאחורי סורג ובריה תוך שתגביל עצמה לתקופה בת 8 חודשים, לצד קנס שלא יעלה על סך של 1,200,000 ₪. באשר לנאשמת הוסכם כי הצדדים יעתרו במשותף כי יושת עליה קנס בסך 100 ₪ אשר ישולם תוך 45 יום ממועד מתן גזר הדין. כן הוסכם כי העונשים המוסכמים כפופים לתשלום המס האזרחי הנובע מכתב האישום, להנחת דעתו של פקיד השומה.

העדויות והראיות לעונש:

10. מטעם ההגנה העיד **מר עמנואל עטר**, עובד בבורסת היהלומים, אשר מטפל בילדים במצוקה. מר עטר פירט אודות תרומתו הרבה של הנאשם לטובת ילדים במצוקה ובכללם יתומים, תוך מתן בסתר, וללא קשר למצבו הכלכלי בתקופה נתונה, וציין כי הנאשם תמיד מתגייס כשצריך. בנוסף, העיד **מר סימן טוב יוקי**, אשר מכיר את הנאשם מזה 40 שנה ובחלק מהתקופה אף היה שותפו של הנאשם. בעדותו פירט אודות מידותיו הטובות של הנאשם, היותו חבר טוב ומסור אשר תמך בו בתקופות קשות, ותרומתו לנזקים.

11. מטעם ההגנה הוגשו המסמכים **ענ/1** בקשר לחברות כפרים המפורטות שם (להלן: "כפרים"). בכלל זאת תביעת החוב של הנאשמת, מסמך ממנהליה המיוחדים של כפרים לנאשמת לפיו נושים שאינם מובטחים אינם עתידים לקבל דיבידנד כלשהו מקופת הפירוק, והחלטת בית המשפט בפר"ק 58056-01-16 על מכירת פעילותה ונכסיה של כפרים לתאגיד מטעמו של הנאשם, תוך שמצוין שהנאשם התחייב להמשיך ולהעסיק 50 מתוך 100 מעובדי כפרים למשך 12 חודשים. טרם טיעון לעונש, לבקשת ב"כ המאשימה נחקר **הנאשם** בחקירה נגדית בקשר לענ/1.

12. עוד העידו **גב' ברטה סמרקטין ומר אשרף אל מוחמד** מעובדי כפרים. על פי עדותה של גב' סמרקטין המשמשת כיום כמנהלת הסניף בטבריה, הנאשם רכש את כפרים לאחר שנכנסה להליכי פירוק ובכך אפשר לעובדי החברה להמשיך ולהתפרנס בכבוד. לדבריה דלתו של הנאשם פתוחה וכל עובד יכול לשוחח עמו. גם **מר אל מוחמד** פירט כי ברכישת כפרים "הציל" הנאשם כמאה משפחות של העובדים, מעורב בכל המתרחש, ומכיר את כל העובדים. עוד הוסיף כי הנאשם סייע לו אישית וכספית והוא דמות אב עבורו. לדבריו, עונש שייגזר על הנאשם יפגע בכפרים ועובדיה הרבים.

13. ההגנה אף הגישה את **ענ/2**, טבלת פסיקה והחלטות כופר, ואת **ענ/3** הכולל מכתב אודות תרומתו של הנאשם ומסמך המפרט את קורות חייו של הנאשם.

תמצית טיעוני המאשימה

14. מטעם המאשימה הוגש **תע/1**, טיעון לעונש בכתב, וב"כ המאשימה אף הוסיף דגשים בעת הדיון שהתקיים. בטיעונו לעונש הפנה ב"כ המאשימה לכך שתיק פלילי זה הוא אחד מבין 24 כתבי אישום אשר הוגשו בפרשה, וציין את היקפיו הנמוכים בהשוואה לתיקים אחרים בכל הקשור לחשבוניות כוזבות. לצד זאת ציין רכיב לחומרה בדמות הוצאת תלושי שכר הכוזבים לעובדי מגן ואלעד כמפורט באישום השני, הפנה לערכים המוגנים בעבירות בביצוען הורשעו הנאשמים, לחומרתן של עבירות המס, ולענישה המחמירה שקבע המחוקק לצידן.

15. ב"כ המאשימה הפנה למתחם עונש הולם נפרד לכל אחד מהאישומים. באשר לאישום הראשון טען כי מתחם העונש ההולם הוא בין 12 ל- 36 חודשי מאסר בפועל תוך הפנייה לפסיקה, ולכך שעיקר עבירות הנאשמים נוגעות להוצאת חשבוניות כוזבות. ב"כ המאשימה שטען שאין לקבל טענה לפיה המדובר במעשה בדרגת חומרה קלה יותר מאשר קבלת חשבוניות כוזבות, ויש לבחון כל מקרה על פי נסיבותיו. עוד טען כי העובדה שלא נחקרו מקבלי החשבוניות הכוזבות ולא ידוע האם שימשו כחשבוניות כוזבות או זרות איננה צריכה להביא להקלה עם הנאשם, והוסיף כי חקירת מקבלי החשבוניות במסגרת חקירה בה חשדות כנגד מאות רבות של יהלומנים איננה ריאלית.

16. באשר לאישום השני טען ב"כ המאשימה, כי ככלל עבירה של הוצאת תלושי שכר כוזבים חמורה מעבירה של השמטת הכנסות ועטופה בפעילות פיקטיבית עמוקה ומזיקה יותר ואף הפנה לפסיקה. לטענתו יש ליתן משקל לחומרה לכך שבהוצאת תלושי השכר הכוזבים לעובדי מגן ואלעד פעלו הנאשמים לסייע לתפעול ולהסוואה של הפלטפורמה שיצרו מגן ואלעד. בנסיבות אלה טען למתחם ענישה שבין 8-15 חודשי מאסר בפועל.

17. עמדת ב"כ המאשימה היא כי מתחם העונש ההולם הכולל הוא בין 12 ל- 30 חודשי מאסר. לטענתו, מתחם העונש ההולם אינו צריך להיות מושפע לקולא מן העובדה שהעבירות בוצעו בבורסה ליהלומים ויתכן ויש בכך דווקא נסיבה לחומרה. באשר לענישה אשר הושתה על נאשמים אחרים בפרשה טען כי על הענישה להיות שוויונית, תוך החלת דין שווה על שווים ושונה על שונים, והוסיף כי מקום היו בידי המאשימה ראיות תומכות לביסוס המודעות ביחס לחשבוניות הכוזבות, לא הסכימה להסדר טיעון הכולל ענישה בעבודות שירות. עוד ציין כי בחלק הארי של התיקים בפרשה היה קיים קושי ראייתי אשר הצדיק הסדרים מקלים. לטענתו, קושי ראייתי ביחס למודעות נאשמים לביצוע העבירות הערים קושי בביצוע הבחנה בין נאשמים בתיקים השונים בפרשה על בסיס הקיפי עבירה, והצדיק הסכמת המאשימה לענישה בדמות מאסר בעבודות שירות. ההבחנה באה לידי ביטוי בסכומי הקנסות אשר הושתו.

18. ב"כ המאשימה אישר קיומו של קושי ראייתי מסוים גם בעניינו של הנאשם בקשר לאישום הראשון, לטענתו בעוצמה פחותה מאשר במקרים אחרים, המצדיק הקלה מסוימת. בנוסף ציין כי על פי השיקול המרכזי לפתיחה בחקירה (היקף החשדות על בסיס הראיות הראשוניות על פי הקלסר האדום שנתפס בחקירת הפרשה אותו ניהלו מגן ואלעד), לא היה מקום לפתוח בחקירה נגד הנאשמים. לצד זאת הפנה לחשדות לביצוע העבירות הנוגעות לתלושי השכר הכוזבים שבאישום השני אשר היוו שיקול לפתיחה בחקירה. משכך, עמדת המאשימה היא שיש להקל בעת קביעת מתחם העונש ההולם ולהעמידו בין 8 ל- 26 חודשי מאסר (חלף 12 עד 30 חודשי מאסר).

19. ב"כ המאשימה הפנה להסרת המחדל על ידי הנאשם תוך שציין את חלוף הזמן עד הסרתו וטען למשקל פחות לקולא בשל כך, להעדרו של עבר פלילי לנאשם ולחיסכון הזמן שיפוטי כנסיבות המצדיקות את מיקום הנאשם

בתחתית המתחם. לצד זאת, עתירת המאשימה היא כי עונשו של הנאשם ירוצה מאחורי סורג ובריא נוכח חומרת מעשי העבירה וריבויים ובשים לב לכך שהסדר הטיעון בין הצדדים נחתם עוד טרם נכנס תיקון 133 לחוק העונשין לתוקף, המאפשר השתתפות עונש מאסר בעבודות שירות עד 9 חודשים. לצד זאת קנס משמעותי ומאסר על תנאי.

תמצית טיעוני ההגנה

20. ב"כ הנאשמים טען כי המקרה הנדון הוא מהקלים בפרשה. לטענתו, תוך הפנייה לפסיקה, מקום בו הוסכם על טווח ענישה, קביעת מתחם ענישה שתקרתו גבוהה מהרף העליון עליו הסכימו הצדדים עלולה לחטוא לכוונת הצדדים ולפגוע בצפיותיהם. על כן לטענתו, מתחם העונש ההולם הוא עד 8 חודשי מאסר לצד קנס כספי המוגבל ל 1,200,000 ₪.

21. ב"כ הנאשמים הפנה לטבלת הפסיקה והחלטות הכופר ענ/2 וטען כי תיקים בהיקף דומה (של שני האישומים גם יחד) הסתיימו בכופר וללא כתב אישום. בנוסף הפנה לפסיקה בפרשה, להיקף העבירות ולנסיבות וטען כי בכל אחד מהתיקים נסיבות לחומרה משלו, מכבידות יותר מאשר בעניינו. עוד ציין כי לא חל מע"מ על עסקאות בבורסה ליהלומים וטען כי מבחינת מס הכנסה חשבוניות זרות מותרות בניכוי. על כן לטענתו, בביצוע העבירות על ידי הנאשמים אין פוטנציאל נזק, לא נגרם נזק לקופת המדינה והנזק אשר נגרם הוא בעיקר בהיבט העובדים. עוד ציין כי החשבוניות הכוזבות שקיבלו הנאשמים ואלה שהוציאו מקזזות אלה את אלה. ב"כ הנאשמים הפנה להתנהלות יהלומנים בבורסה ליהלומים בתקופה הרלבנטית, דרכי עבודתם ודברי נציגי רשות המסים בקשר לבורסה ליהלומים וטען כי המקרה הנדון עולה כמעט כדי טעות במצב משפטי.

22. באשר להוצאת תלושי השכר הכוזבים טען כי אין המדובר ביוזמה של הנאשמים וכי תלושי השכר שיצאו הם בגבול שכר המינימום ויש לקחת עניין זה בחשבון. עוד טען כי פעילותם של מגן ואלעד החלה 30 שנה קודם לביצוע העבירות, ויכולה הייתה להתנהל אף ללא תלושי השכר הכוזבים שהוציאו הנאשמים לעובדיהם.

23. באשר למיקום הנאשם בגדרי מתחם הענישה, הפנה ב"כ הנאשמים לחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות (כ- 10 שנים) ומשמעותו, לנטילת האחריות על ידי הנאשם, מאמציו לתיקון תוצאות העבירות, הסרת המחדל, ושיתוף הפעולה שלו. כן טען כי הנאשם הודה במפורט באישום השני למין ההתחלה וניהל את ההליך לאור טענתו שהחשבוניות מושא האישום הראשון הן חשבוניות זרות, עמדה שהתקבלה עם תיקון כתב האישום במסגרת הסדר הטיעון. עוד ציין כי הנאשם שינה את דרכי עבודתו מאז המקרה. ב"כ הנאשם הפנה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, מידותיו הטובות ובעלותו בכפרים המעסיקה כ- 100 עובדים, רבים מהם קשיי יום. לטענתו, הרחקת הנאשם מעסקו, ולו לשם ביצוע עבודות שירות, עלולה לביא לפגיעה במשפחתו ובעובדיו.

דבר הנאשם

24. הנאשם אישר כי ביצע את העבירות וטען כי המדובר בטעות אחת לאחר 40 שנות פעילות. לדבריו, שינה את התנהלות עסקו מאז ושכר בעלי מקצוע ראויים, וכיום מייחס חשיבות עליונה להתנהלות נכונה וחוקית. הנאשם פירט

אודות נסיבות חייו, ילדותו, ושירותו הצבאי במלחמה. כן פירט כיצד נכנס לעולם היהלומים, התקדם והתפתח, תוך שהעסיק רבים מהשכונה בה גדל. עוד פירט אודות אהבתו לעבודתו, תחביביו ונכונותו לעזור לאחרים. באשר לכפרים פירט כי לאור חובותיה כלפיו, על מנת לנסות ולהחזיר את הכספים שהפסיד, רכש את החברה אשר מעסיקה כיום כ-100 עובדים. לדבריו, עונש של עבודות שירות יגרום לו נזק משמעותי.

מתחם העונש ההולם

25. הצדדים הגיעו במקרה הנדון כאמור להסדר טיעון לפיו ביחס לעונש המאסר, תגביל עצמה המאשימה לעונש של 8 חודשי מאסר וההגנה תהיה חופשיה בטיעוניה, לצד מאסר על תנאי. ביחס לקנס, תגביל עצמה המאשימה לקנס בסך 1,200,000 ₪ לנאשם וההגנה תהיה חופשיה בטיעוניה ועל הנאשמת יושת קנס בסך 100 ₪. בעת גזירת הדין, וטרם קביעת מתחם העונש ההולם יש לתת את הדעת לטענת ההגנה, תוך הפנייה לע"פ 2524/15 **שפרנוביץ נ' מדינת ישראל**, (8.9.2016) (להלן: "**עניין שפרנוביץ**"), לפיה מקום בו הסכימו צדדים על טווח ענישה, אין מקום לקבוע מתחם ענישה שתקרתו גבוהה מהטווח המוסכם, לאור הסכמת הצדדים וציפיותיהם.

26. בע"פ 2021/17 **מצגר נ' מדינת ישראל** (30.4.2017) (להלן: "**עניין מצגר**") חזר בית המשפט העליון וציין את המדיניות התומכת באימוץ הסדרי טיעון והדגיש את יתרונותיהם, את האינטרס הציבורי שבבסיסם ואת תפקידם הראוי במערכת אכיפת החוק. הכלל הוא כי בית המשפט יטה לכבד הסדר טיעון ויתערב בו רק מטעמים המצדיקים זאת לאחר בחינתו במבחן האיזון אשר נקבע בע"פ 1958/98 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (25.12.2002) ובשים לב לכך שהשיקולים הנשקלים בעת עריכת הסדר טיעון אינם זהים בהכרח לאלה הנשקלים במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין ובכללם צפיית הנאשם כי הסדר הטיעון יאומץ. הדרך בה על בית המשפט לילך בעת גזירת דינו של נאשם אשר הורשע במסגרת הסדר טיעון לאחר תיקון 113 לחוק העונשין, נבחנה והובהרה בשורת פסקי דין מפי בית המשפט העליון. על פי הגישה הרווחת, ובשונה מהקביעות **בעניין שפרנוביץ** ומספר פסקי דין נוספים, גם מקום בו הסכימו הצדדים בהסדר טיעון על טווח ענישה, ובכלל זאת מקרה בו הסכימה המאשימה להגביל עצמה לעונש מסוים בעוד שההגנה חופשיה בטיעוניה, יש לבחון את סבירותו של ההסדר במבחן האיזון בהתאם לאמות מידה מקובלות המעוגנות בתיקון 113 לחוק העונשין (**עניין מצגר**, פסקה 12 (30.4.2017)).

27. כך גם בע"פ 921/17 **אבו זעילה נ' מדינת ישראל** (28.5.2017) (להלן: "**עניין זעילה**") צוין כי הוראות תיקון 113 לחוק העונשין אינן עומדות בסתירה לגישת האיזון הראוי וכי הערכאה הדיונית מוסמכת ונדרשת לבחון הסדרי טיעון על רקע מתחם הענישה ההולם. בית המשפט העליון הבהיר את ההבחנה בין טווח ענישה, המשקף את כוח המיקוח של הצדדים, לבין מתחם ענישה המשקף קביעה נורמטיבית של בית המשפט. **בעניין זעילה** דחה בית המשפט העליון את הטענה לפיה שגה בית המשפט המחוזי משקבע מתחם ענישה שתקרתו גבוהה מהעונש שהוסכם שהמדינה רשאית לטעון לו וציין כי קבלת הטענה מסוג זה משמעה שלילת שיקול הדעת של בית המשפט, והיא מנוגדת להלכה הפסוקה. ראו עוד ע"פ 2745/18 **אבו שארב נ' מדינת ישראל**, פסקה 14 (8.8.2018), וע"פ 1548/18 **תום נתנאל גיא נ' מדינת ישראל**, פסקה 18 (23.11.2018) והפסיקה המוזכרת בהם.

28. נוכח המפורט לעיל, טענת ההגנה לפיה אין לקבוע מתחם ענישה שתקרתו גבוהה מהעונש אליו הגבילה עצמה המאשימה בהסדר הטיעון נידחת. עניינו של הנאשם יבחן לפי תיקון 113 לחוק העונשין, ולפיו אף יקבע העונש

אשר ייגזר עליו, בשים לב לטווח הענישה המוסכם, ולאחר בחינת סבירותו.

29. מתחם העונש ההולם נקבע בהתאם לעקרון המנחה בענישה, היינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו, תוך התחשבות בערך החברתי אשר נפגע, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובמדיניות הענישה הנהוגה. העבירות שבביצוען הורשעו הנאשמים הן מהחמורות על פי דיני המס ובאות להגן על ערכים בסיסיים וחשובים למרקם החברתי של חיינו. כפי שציינתי לאחרונה בת"פ (שלום ת"א) 42879-10-15 **פרקליטות מחוז ת"א מיסוי וכלכלה נ' בצלאל** (3.7.2019) (להלן: "**עניין בצלאל**") ובת"פ (שלום ת"א) 42750-10-15 **פרקליטות מחוז ת"א מיסוי וכלכלה נ' ענבי** (14.7.2019) (להלן: "**עניין ענבי**"), מביצוען של העבירות מהסוג הנדון, אשר בוצעו תוך שימוש במרמה עורמה ותחבולה נפגע ערך השוויון. בנוסף, קיים מביצוען פוטנציאל נזק ממשי לקופה הציבורית, ובכך לכל אחד ואחת מאזרחיה, ובפרט לציבור המוחלש בחברה, הנשען על השירותים הציבוריים. פעמים רבות אף מוכח הנזק לקופה הציבורית הלכה למעשה. בביצוע העבירות יש אף כדי להביא לשיבוש הפעולה התקינה של מנגנון המסים וממעשי העבירה נפגע האמון אשר ניתן בנישומים כי ידווחו דיווחי אמת כחוק. כגודל האמון שניתן - כך עומק הפגיעה כשזה מופר.

30. בעת בחינת **נסיבות ביצוע העבירות**, יש לתת את הדעת לרקע לביצוע ולסביבה בה בוצעו: כתב האישום כנגד הנאשמים הוא אחד מבין כ- 25 כתבי האישום אשר הוגשו בעקבות חקירה שנערכה בבורסה ליהלומים בשנת 2012, בה נחקרה פעילותו של העסק למתן שירותי מטבע אותו הפעילו מגן ואלעד. כפי שצוין על ידי **בעניין בצלאל ועניין ענבי** המהווים גם הם חלק מהפרשה הרחבה שנחקרה, במסגרת חקירת הפרשה, נחקרו והועמדו לדין נאשמים העוסקים בסחר ביהלומים, בין היתר בגין ביצוע עבירות מס שעניינן קבלת והוצאת חשבוניות כוזבות גם תוך שימוש בשירותי מגן ואלעד. במסגרת החקירה נתפס הקלסר האדום המתעד על פי הנתען ביצוע עבירות משך תקופה בת חצי שנה בשנת 2011, ובו מנויים שמות מאות רבות של יהלומנים אשר על פי החשד קיבלו ו/או הוציאו חשבוניות כוזבות. לאור ריבוי חשודים על פי הקלסר האדום, הוגבלה החקירה לחשודים שהיקף העבירות שביצעו על פי החשד, על בסיס הקלסר האדום, הוא מיליון דולר ויותר ובהתאמה אף הוגשו כתבי אישום במקרים המתאימים.

31. כנגד הנאשמים נפתחה חקירה הגם שהחשדות כנגדם על פי הקלסר האדום היו בסך נמוך ממיליון דולר, והם נחשדו והועמדו לדין גם בקשר להוצאת תלושי שכר כוזבים (כמפורט באישום השני לכתב האישום המתוקן).

32. כפי שציינתי **בעניין בצלאל ועניין ענבי** מגזר היהלומנים עליו נמנו הנאשמים הוא מגזר ייחודי שזכה לאורך שנים ארוכות ליחס שונה בתחום המס. משך שנים חלו על ענף היהלומנים הסדרים נורמטיביים שחלקם מקלים וחלקם אף נקבע על מנת להבטיח גביית מס ויש בהם כדי להטיב עם הרשות. ההסדרים הייחודיים לענף היהלומנים נגעו לאופן ניהול ספרי הנהלת החשבונות, לאופן הערכת המלאי, ולאפשרות לדווח ולשלם מס בשיטת התחשיב כמפורט לעיל. בנוסף לא נערכו ביקורות על ידי רשות המסים בבורסה ליהלומים. ההקלות לענף נבעו בעיקרן מהקושי שבהערכת המלאי בהעדר מומחיות להעריכו, הקושי בביצוע ביקורות בבורסה ליהלומים בשל המאפיינים הייחודיים לענף, ובהיותה מתחם סגור, כמו גם הרצון להביא לגביית מס מרבית באמצעות שיטת התחשיב. כן צוין הרצון לתמרץ ולהקל על הענף, אשר משך שנים רבות היה ענף יצוא חשוב לכלכלת המדינה (בהקשר זה אף יצוין שעל פי הוראות ניהול ספרים לא נדרש נישום העוסק בסחר ביהלומים לרשום את שם הצד השני לעסקה ככל שהמדובר בתושב חוז). בנוסף, העדר כוח אדם

מספיק אצל פקיד השומה להתמודדות עם סוגיית מיסוי היהלומנים.

33. ההסדרים המיוחדים בענף היהלומנים אשר נקבעו לאור מאפייניו הייחודיים צריכים לבוא בחשבון בין יתר השיקולים, ואין ספק כי יש משמעות רבה לרקע ולענף בו בוצעו העבירות בעת בחינת נסיבות ביצוען ומידת החומרה שיש ליחס להן. דעתי איננה כדעת המאשימה לפיה ההקלות אשר ניתנו לענף היהלומנים צריכות להוות דווקא נסיבה לחומרה, כפי שפורט בהרחבה **בעניין בצלאל ועניין ענבי**. לצד זאת חשוב לציין כי גם אם ניתן לומר, כחוכמה שבדיעבד, לאור גיליון של העבירות אשר בוצעו, כי הרשות יכולה הייתה לפעול בדרכים אפקטיביות יותר, לגלות ערנות רבה יותר ולהעמיד משאבים רבים יותר על מנת להבטיח דיווח וגביית מס כדין מנישומים בענף היהלומנים, אין המדובר בהעלמת עין מכוונת של הרשות המסים מביצוע עבירות מס בבורסה ליהלומנים או אי סדרים של הרשות אשר הביאו לביצוען.

34. בעת בחינת הנסיבות אף לא ניתן להתעלם מהתנהלות הרווחת בבורסה ליהלומנים בתקופת ביצוע העבירות, הנלמדת מחקירת הפרשה הרחבה והשימוש שנעשה על ידי יהלומנים רבים (חלקם רק על פי החשד) בשירותי מגן ואלעד, בין היתר בקשר לחשבוניות כוזבות, לכל הפחות על סמך המפורט בקלסר האדום. כן יש לזכור כי הנאשמים אינם מהוגי ויזמי השיטה. הבנת הרקע המפורט לעיל חיונית כאמור לשם בחינת נסיבות ביצוע העבירות וחומרתן ואף בקשר לשאלה מהי הענישה הנוהגת הרלבנטית לבחינה.

35. לאחר סקירת הרקע, נפנה לסקור את נסיבות ביצוע העבירות על ידי הנאשמים. ממבט על בכתב האישום המתוקן ניתן ללמוד כי העבירות שבביצוען הורשעו הנאשמים בוצעו תוך תכנון מוקדם, וחלקן בשיטתיות, כשמטרת ביצוען הפקת רווח כלכלי, גם אם סכומי העבירות נמוכים יחסית לתיקים אחרים בפרשה, ואין לקבל את טענת ההגנה לפיה הסיטואציה עולה כמעט כדי טעות במצב הדברים. חשוב לזכור כי בבסיס העבירות שבביצוען הורשעו הנאשמים מרמה, גיליון קשה וקיים פיתוי גדול לבצען.

36. לצד זאת, בקשר לאישום הראשון, מבחינת הנסיבות ניתן לקבוע כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים מביצוע העבירות איננה ברף הגבוה. כך, אין ספק כי יש בעובדה שהחשבוניות הכוזבות אותן קיבלו הנאשמים הן בגדר חשבוניות זרות כדי למתן במידה ניכרת את הנסיבות, בפרט כאשר על ענף היהלומנים לא חל מע"מ והחשבוניות הכוזבות לא שימשו גם לניכוי מס תשומות. בנוסף, אף לאור סכומן הנמוך (בסך ₪ 440,442). כמו כן, משך ביצוע העבירות ומספרן (6 במספר) בחודשים יוני 2011 ועד נובמבר 2011, אינם מלמדים על שיטתיות יוצאת דופן.

37. ביחס להוצאת החשבוניות הכוזבות בסך ₪ 2,061,101, דומה כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים ממשית מעט יותר אך גם היא איננה ברף גבוה במיוחד. בהקשר זה יש לתת את הדעת לכך שעיסוקם של הנאשמים לא התמצה בהוצאת חשבוניות כוזבות (כפי שקורה פעמים רבות במקרים דומים בעבירות של הוצאת חשבוניות כוזבות), וכי עסקו בסחר ביהלומנים לצד ביצוע העבירות. עוד יש לזכור כי לא נטען שהנאשמים לא דיווחו על הכנסותיהם כחוק (ובכללן אף ההכנסות ממכירת היהלומנים המפורטים בחשבוניות הכוזבות - הגם שנמכרו ליהלומנים אחרים מאלה הרשומים בחשבוניות הכוזבות), ולא נטען כי כללו בספרי הנהלת החשבונות של הנאשמת ודיווחיה חשבוניות כוזבות (בהבחנה מחשבוניות זרות) כנגד החשבוניות הכוזבות שהוציאו כדי להביא לתוצאת מס כוזבת ורצויה מבחינתם. באמור יש כדי למתן במידת מה את הנסיבות וללמד כי אין המדובר במי שהפגין זלזול מוחלט כלפי חובותיו החוקיות. גם משך ביצוע העבירות

ומספרן (חשבונית אחת בחודש יולי 2011 והיתר (10 במספר) כולן בחודש נובמבר 2011), אינם מלמדים על שיטתיות יוצאת דופן.

38. ביחס לאישום השני פני הדברים שונים במידת מה והנסיבות מלמדות על מידת פגיעה גבוהה יותר בערכים המוגנים. כך, לפי האישום השני, משך כ- 4 שנים פעלו הנאשמים באופן שיטתי להוצאת תלושי שכר כוזבים לאנשים שונים, ביניהם עובדים של מגן ואלעד, בסך כולל של 1,261,939 ₪, ורשמו את הוצאות השכר בספרי הנאשמת. הנאשמים פעלו כאמור במטרה להתחמק ממס בעצמם, תוך הפחתת הכנסתם החייבת במזיד ואף במטרה לעזור למגן ואלעד להסתיר את פועלם מרשויות המס ולהתחמק ממס. יש טעם בטענת המאשימה לפיה האמור מוסיף מימד לחומרה בהתנהלות הנאשמים, גם אם עסקם של מגן ואלעד פעל עוד טרם הוצאת תלושי השכר הכוזבים על ידי הנאשמים, וגם אם אין המדובר בסכומים גבוהים במיוחד. כפי שצוין על ידי המאשימה בטיעונה לעונש, הגם שסכומי העבירה בעלי משמעות בדרך כלל בסוג זה של עבירות, קיימים לעיתים נתונים לחומרה (ולעיתים אף לקולא) שאינם נובעים מסכומי העבירה, ועליהם להישקל בעת בחינת הנסיבות וקביעת מתחם הענישה, כל מקרה ונסיבותיו.

39. עוד בסוגיית היקף העבירות ומשמעותו, כפי שפרטתי **בעניין בצלאל ועניין ענבי** ובקשר לפרשה בכללותה, דומה כי התייחסות המאשימה עצמה לסכומי עבירה איננה כהתייחסותה הרגילה. כך, לא ניתן להתעלם מן העובדה שהמאשימה בחרה בסכום של מיליון דולר כגבול תחתון לצורך חקירה פלילית של חשדות כנגד חשודים המפורטים בקלסר האדום. ברי כי באופן רגיל, בגין עבירות בסכומים נמוכים ממיליון דולר, עומדת המאשימה על מיצוי הדין עם עבריינים ובכלל זאת על השתת עונשי מאסר ממשיים עליהם.

40. לאחר בחינת הנסיבות, בשים לב לכך שכלל העבירות בוצעו ברצף ובמקביל, תוך שימוש בשירותי מגן ואלעד, ובאישום השני אף במטרה לסייע להם להתחמק ממס ולשם הסוואת פעילותם מרשות המסים, ולאור הרקע לביצוע העבירות, מצאתי כי נכון לקבוע מתחם אחד לכלל עבירות כתב האישום כאירוע בהתאם למבחן הקשר ההדוק אשר נקבע בע"פ 4910/13 **ג'אבר נ' מדינת ישראל** (29.10.2014) (להלן: "**עניין ג'אבר**"). (ראו גם: ע"פ 1261/15 **דלאל נ' מדינת ישראל** (13.9.15)). גם המאשימה ציינה בטיעוניה מתחם ענישה כולל לכלל העבירות כאירוע, לאחר שציינה מהו המתחם הראוי לטעמה גם ביחס לכל אישום בנפרד. בהקשר זה ראו בע"פ 2454/18 **שיינברג נ' מדינת ישראל** (5.12.2018) שם צוין כי מקום בו גוזר בית המשפט עונש כולל, ולא עונש נפרד לכל אירוע, חשיבות מספר האירועים לגזירת העונש פחותה, וכן ע"פ 6888/17 **שירזי נ' מדינת ישראל** (10.12.2018).

41. טרם סקירת הענישה הנוהגת יש לזכור כי לנסיבות אשר פורטו לעיל בהרחבה משמעות רבה לשם קביעה מדיניות הענישה הנהוגה. כפי שצוין כב' השופט פוגלמן בע"פ 4456/14 **קלנר נ' מדינת ישראל** (29.12.2015):

"תיקון 113 לחוק מדריך את בית המשפט לקבוע בגזר דינו מתחם עונש הולם למעשי הנאשם. מתחם העונש ההולם הוא טווח של עונשים אשר כל עונש שבתוכו יעמוד בעקרון המנחה וייחשב הולם. אין מדובר בטווחי ענישה הנקבעים ביחס לעבירה פליונית; המתחמים משתנים ממעשה עבירה אחד לשני, בהתאם לחומרתו, ומנאשם אחד לשני, בהתאם לאשמו". (שם, פסקה 198 בפרק הדין בע"פ

5669/14 לופוליאנסקי נ' מדינת ישראל).

כן ראו דבר כב' הנשיאה (כתוארה דאז) ברלינר בעפ"ג 12063-04-15 **בראונר נ' מדינת ישראל** (20.7.2015).

42. לשם קביעה מהי הענישה הנוהגת הרלבנטית נתתי דעתי לפסיקה אליה הפנתה המאשימה, ע"פ 7760/18 **מזרחי נ' מדינת ישראל** (16.5.2019) (להלן: "**עניין מזרחי**") ות"פ (שלום פ"ת) 30809-07-16 **פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' סוסתאל** (28.3.2019) (להלן: "**עניין סוסתאל**") שערעור תלוי ועומד בעניינו. מבלי למעט מחשיבות הקביעות הנורמטיביות שם, אינני מוצאת כי המדובר במקרים דומים להשוואה. זאת בשם לב לכלל הנסיבות בעניינינו, השונות מהנסיבות באותם המקרים. בתמצית, ניהול עסק לגיטימי על ידי הנאשמים בעניינינו, דיווח על מלוא עסקאותיהם והיות החשבוניות הכוזבות שקיבלו חשבוניות זרות. לצד זאת אף מאפייניה הייחודיים של הפרשה. יש לזכור כי **בעניין סוסתאל** דובר בשימוש בחשבוניות כוזבות לחלוטין ולא בחשבוניות זרות ו**בעניין מזרחי** במי שעסק בפעילות בלתי חוקית ומסוכנת של הברחת ביצים בכמויות אדירות, ולא דיווח על הכנסותיו ואף ביצע עבירות הלבנת הון. הגם שנקבע מתחם נפרד לעבירות המס, לא ניתן להתעלם מחומרת הנסיבות שם לעומת עניינינו. בקשר להוצאת תלושי השכר הכוזבים, נתתי דעתי לת"פ (שלום ת"א) 52328-01-16 **פרקליטות מחוז (מרכז) מיסוי וכלכלה נ' ברוק** (14.4.2016) על הקביעות הנורמטיביות והמתחם שנקבע שם.

43. גם חלק מהפסיקה אליה הפנתה ההגנה, שאיננה נוגעת לפרשה הנדונה, מפרטת נסיבות וסכומים שונים מעניינו. גם המקרים בהם הומרו עבירות מס בכופר, אליהם הפנתה ההגנה אינם רלבנטיים כנקודת מוצא. ראשית, במקרה הנדון לא נטען כי הנאשם ביקש להמיר עבירותיו בכופר. בנוסף, סכומי העבירה אשר צוינו בענ/2 לשם השוואה אינם חזות הכל, ובענ/2 לא פורטו נימוקי החלטות הכופר אליהן הפנתה ההגנה (חלקן אף בקשר לביצוע עבירות מע"מ).

44. לאחר האמור, נפנה לסקור את גזרי הדין הרלבנטיים לעניינו אשר ניתנו במסגרת הפרשה הנדונה:

· בת"פ (שלום ת"א) 49508-10-15 **פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' בורוכוב** (7.10.2018) (להלן: "**עניין בורוכוב**") הורשעו הנאשמים בדומה לעניינו, בהוצאת תלושי שכר כוזבים לדורות אלעד בשנים 2010-2011. לצד זאת, בקבלת חשבוניות כוזבות בסך \$ 1,352,533 (₪ 5,168,028) והוצאת חשבוניות כוזבות בסך \$ 4,133,616 (₪ 15,794,547) במהלך שנת 2011, תוך שימוש בשירותי מגן ואלעד. בעת הטיעון לעונש צוין כי לא קיים קושי ראיתי ועל כן לא הסכימה המאשימה לעונש שלא יכלול מאסר בפועל. כן צוין כי הענישה המוסכמת נמוכה מרף הענישה הנהוג לאור כשלים שנפלו בחקירה. בנוסף, כי הקנס המוסכם סך ₪ 65,000 נמוך מזה שנגזר על נאשמים אחרים בפרשה, וכי המאשימה הסכימה לקנס הנמוך לאור נסיבותיו הפרטניות של הנאשם ואיזון הקנס אל מול 15 חודשי המאסר אשר הוסכמו. תוך אימוץ הסדר הטיעון, נתתי דעתי לנסיבות ביצוע העבירות (בכללן הוצאת תלושי שכר כוזבים לדורות אלעד) ולכך שלא ברור מהו הנזק אשר נגרם בפועל לקופת המדינה. בנוסף, בחנתי את העונשים שנגזרו על נאשמים אחרים בפרשה, על הדומה והשונה ביניהם. באותו מקרה - לאור הסדר הטיעון אשר כלל מאסר וקנס בלבד - לא הוטל על הנאשם מאסר על תנאי. בגזר הדין אף נתתי דעתי לסכומי הקנסות המוסכמים הנמוכים יחסית.

- בת"פ (שלום ת"א) 38374-06-17 **מדינת ישראל נ' פטיש** (11.9.2017) (להלן: "**עניין פטיש**")
הורשעו הנאשמים בהוצאת תלושי שכר כוזבים לרעיית הנאשם בשנים 2007-2011 בסך כולל של 188,070 ש"ח, לצד קבלת חשבוניות כוזבות (זרות) בסך של 1,218,939 \$ והוצאת חשבוניות כוזבות בסך 168,795 \$. נטען לקושי ראיתי בקשר לעבירות של קבלת חשבוניות כוזבות וצוין כי המדובר בחשבוניות זרות כנסיבה ממתנת. על הנאשם נגזרו בהסכמה 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, קנס בסך 500,000 ₪ ומאסר על תנאי. בין הנימוקים להצדקת ההסדר צוין על ידי המאשימה הקנס הגבוה המוסכם.
- בת"פ (שלום ת"א) 56949-06-18 **מדינת ישראל נ' פוזיילוב** (22.11.2018) (להלן: "**עניין פוזיילוב**")
אומץ הסדר טיעון הכולל עונש של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות לצד קנס מוסכם ומאסר על תנאי. בגין קבלת חשבוניות כוזבות (זרות) בסך 3,981,605 ₪ (1,042,305 דולר). לא נטען לקיומו של קושי ראיתי. המאשימה הפנתה לקנס הגבוה המוסכם (כדבריה) בסך 400,000 ₪ ועל הנאשמת 100,000 ₪.
- בת"פ (שלום ת"א) 66226-06-17 **מדינת ישראל נ' צרויה** (5.12.2017) אומץ הסדר טיעון הכולל עונש של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות לצד קנס בסך 750,000 ₪ ומאסר על תנאי בגין קבלת חשבוניות כוזבות (זרות) בסך 6,213,652 ₪ (1,626,185 דולר) תוך שצוין קושי ראיתי מסוים.
- בת"פ (שלום ת"א) 16425-08-16 **פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' עורקבי**
(16.9.2018), הורשעו הנאשמים בקבלת חשבוניות כוזבות (זרות) בסך 263,202 \$, והוצאת חשבוניות כוזבות בסך 2,226,742 \$. המאשימה ציינה קשיים ראיתיים והקושי להוכיח את היסוד הנפשי אצל הנאשמים נוכח שיטת המסחר בבורסה. עוד ציינה כי הנאשמים מכרו את היהלומים המפורטים בחשבוניות שהוצאו אך לאחרים מאלה להם הוציאו את החשבוניות. על הנאשם נגזרו בהסכמה עונש של 6 חודשי עבודות שירות לצד קנס משמעותי (כדברי המאשימה) בסך 750,000 ₪ כפי שהוסכם בהסדר הטיעון. המאשימה אף ציינה כי רכיבי הענישה מאזנים זה את זה.
- בת"פ (ת"א) 16760-08-16 **פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' פסטג** (26.4.2018), על הנאשמת אשר קיבלה חשבוניות כוזבות (זרות) בסך 1,223,403 \$, תוך שימוש בשירותי מגן ואלעד, הוציאה חשבוניות כוזבות בסך של 181,993 \$ ונתנה צ'קים לאחר, בסך 4,158,080 ₪ תוך מטרה לעזור לו להתחמק ממס, נגזרו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד קנס בסך 1,400,00 ₪. צוין כי אין קושי ראיתי משמעותי בתיק זה, אך צוינו נסיבות אחרות ממתנות ונסיבות אישיות.
- בת"פ 18475-11-16 (ת"א) **פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' מנדלר** (28.5.2017)
אושר על ידי הסדר טיעון בן 6 חודשי עבודות שירות לצד מאסר על תנאי וקנס בסך 500,000 ₪ לנאשם ולנאשמת, אשר הורשעו בקבלת חשבוניות כוזבות בסך 2,00,344 \$. במקרה זה נטען לקשיים ראיתיים, לכך שהמדובר בחשבוניות זרות וכן להודיה בתחילת ההליך לצד הסרת המחדל וגובה הקנסות אשר הוסכם.
- בת"פ 16705-08-16 (ת"א) **פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' אימבר** (23.5.2019)
(להלן: "**עניין אימבר**") בעניינו של הנאשם 1, דובר בקבלת חשבוניות כוזבות בסך 702,421 \$ (2,639,805 ₪) מבלי שבוצעה כל עסקת יהלומים והוצאת חשבוניות כוזבות בסך 1,096,336 \$ (4,189,099 ₪). בכתב האישום בו הודה הנאשם 1 אף פורט כי במעשיו גרם הנאשם נזק לקופה הציבורית. הנאשם 1 לא הסיר את מחדלי כתב האישום, ולכן חלף הסדר טיעון לעונש מוסכם בן 6 חודשי עבודות שירות, הסכימו הצדדים לעונש של 9 חודשי עבודות שירות לצד קנס בסך 185,000 ₪ ומאסר על תנאי אשר אושר בגזר הדין. בעת הטיעון לעונש וכנימוק לאישור ההסדר נטען לקושי ראיתי

ואי בהירות לגבי חלקו של הנאשם בקבלת החשבוניות הכוזבות וכן לקושי ראייתי ביחס להוצאת החשבוניות הכוזבות.

· ראו עוד **עניין בצלאל ועניין ענבי** וקביעותי שם וכן ת"פ (ת"א) 38477-07-17 **מדינת ישראל נ' משיח** (30.10.2017), ת"פ 41203-10-15 (22.1.2018) (שנימוקי אסורים בפרסום) ובת"פ (ת"א) 42856-10-15 **פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' ארוב** (2.10.2018) (להלן: "**עניין ארוב**").

45. כפי שצינתי **בעניין בצלאל וענבי** מן הענישה אשר נגזרה על נאשמים בתיקים פלייט בפרשה בהסכמת המאשימה (וללא הסכמתה - **בעניין בצלאל וענבי**), ואשר נסקרה לעיל עולה כי הענישה בפרשה זו בכללותה היא על הצד המקל, בקשר לענישה הנהוגה בעבירות מס בכלל, גם בראי קשיים ראייתיים כאלה ואחרים בחלק גדול מהמקרים. בנוסף, עולה כי בחלק גדול מהמקרים נערך איזון בין עונשי המאסר שנגזרו באופן מקל כאמור, לריצוי בעבודות שירות, לבין קנסות נכבדים (**בעניין ארוב** אף ללא מאסר חלף קנס). עובדה זו אף צוינה על ידי המאשימה בעת עתירתה לאימוץ הסדרי טיעון בחלק מהמקרים. מן האמור עולה, כפי שצינתי השופטת תבור **בעניין ארוב**, כי הדגש בתיקי הפרשה אינו בעיקרו סכום העבירה ונכון לתת משקל גם לנסיבות הייחודיות לביצוע העבירות, המפורטות לעיל, הן מבחינת הרקע הכולל, הן אלה המתייחסות באופן קונקרטי לנאשמים.

46. לאחר סקירת הענישה אשר הושתה במסגרת הפרשה הרחבה והדמיון בין נסיבות אותם מקרים לעניינו, כפי שאף קבעתי **בעניין בצלאל ובעניין ענבי**, לטעמי, ערך השוויון ואחידות הענישה מחייבים את קביעת מתחם הענישה וגזירת דינו של הנאשם בשים לב ל"גבולות הגזרה" העונשיים שנקבעו במסגרת הפרשה זו, ואף בראי העונשים הקונקרטיים שנגזרו על הנאשמים במסגרתה. נתתי דעתי לכך שמרבית מגזרי הדין בפרשה ניתנו במסגרת הסדרי טיעון בהם ענישה מוסכמת. בנוסף לכך שבחלק גדול מן המקרים אף צוין קושי ראייתי כאחד מנימוקי ההסדר (ואף השפעת הקושי הראיתי על משמעות סכומי העבירה כפי שטענה המאשימה בעת הטיעון לעונש). הגם שהטענה לפיה באופן רגיל ענישה שהושתה בהתאם להסדר טיעון, בפרט כזה בו פורט קושי ראייתי אינה יכולה לשמש אמת מידה לענישה ראווה נכונה ברמה העקרונית. יחד עם זאת, במקרה זה, המסה הקריטית של הסדרי הטיעון בפרשה איננה מאפשרת להתעלם מרף הענישה אשר נקבע בה.

47. בנוסף, השילוב בין העונשים אשר נגזרו בפרשה, על הצד המקל ובהסכמת המאשימה, לצד העובדה שלא נחקרו או הועמדו לדין חלק מהגורמים ששמותיהם הופיעו בקלסר האדום, בראי ערך השוויון, מביאים למסקנה כי יש אף לשקול שיקולי צדק בעת קביעת המתחם (ראו סעיפים 54 ו-55 לגזר הדין **בעניין בצלאל**) ודברי כב' השופט הנדל בע"פ 7621/14 **גוטסדינר נ' מדינת ישראל** (1.3.2017) (להלן: "**עניין גוטסדינר**") אליהם הפנתי שם (פסקה 50 לדברי כב' השופט הנדל).

48. כחלק משיקולי הצדק אותם יש לשקול, יש לזכור שהקריטריון המרכזי לפתיחה בחקירה במסגרת תיקי הפרשה עמד על חשד בסך מיליון דולר ויותר. המאשימה בהגיונותה פירטה בטיעוניה כי החשדות כנגד הנאשמים במקרה דנן היו נמוכים מהסכום שנקבע (וציינה את הוצאת תלושי השכר הכוזבים על ידי הנאשמים). בכך שלא נחקרו רבים מהחשודים בביצוע עבירות דומות ובסכומים ממשיים יש כדי להביא לתחושה של פגיעה בערך השוויון, ובכללי הצדק וההגיונות, גם אם ההבחנה שערכה המאשימה לצורך החקירה הפלילית הגיונית בנסיבות ואיננה נגועה בשרירותיות, ולא ללווה לה מניע פסול או כוונה רעה. (ראו **עניין גוטסדינר** (כב' השופטת ברק ארז, פסקאות 56-57) וכן רע"פ

1611/16 מדינת ישראל נ' ורדי (31.10.2018).

49. האמור נכון ביחס לתיקי הפרשה באופן כללי (ראו **עניין בצלאל ועניין ענבי**) ובפרט ביחס לנאשמים בעניינו נוכח סכומי העבירות בעניינם. גם אם נכון היה בנסיבות לחקור את החשדות כנגד הנאשמים ולהעמידם לדין לאור החשד הנוסף להוצאת תלושי שכר כוזבים. חשוב לציין בהקשר זה כי המאשימה בהגיונותה אף הסכימה כי יש מקום להקל במתחם העונש שיקבע לאור סכום העבירות הנמוך מהסכום שנקבע כקריטריון מרכזי לפתיחה בחקירה בפרשה וכן לאור קושי ראיתי מסוים - ולהעמיד את תחתיתו על 8 חודשי מאסר.

50. בבואי לקבוע את מתחם העונש עומד מן הצד האחד העונש החמור ביותר שנגזר בהסכמה בפרשה **בעניין בורוכוב**, במסגרת הסדר טיעון סגור, כמפורט לעיל בהרחבה, בגין בצוע עבירות בסכום כולל אדיר בסך למעלה מ- 20 מיליון ₪, גבוה בהרבה מזה המיוחס לנאשמים לצד הוצאת תלושי שכר כוזבים לדורון אלעד, שם ציינה המאשימה כי לא נתקלה בקושי ראיתי (למעט הסכמה בדבר מחדל חקירה מסוים שיכול היה להשפיע על הענישה). על בורוכוב אשר הסיר את המחדלים נגזרו כאמור 15 חודשי מאסר בפועל לצד קנס נמוך בסך 65,000 ₪.

51. מן העבר השני עומדים העונשים שנגזרו על נאשמים נוספים בפרשה, כפי שפורטו לעיל, גם הם במסגרת הסדרי טיעון ובהסכמה, לריצוי בעבודות שירות למשך 6 חודשים. באותם מקרים דובר בעבירות שעניינן הוצאה ו/או קבלה של חשבוניות כוזבות בסכומים גבוהים, חלקם אף באופן ממשי מענייננו, קשיים ראיתיים, בנאשמים אשר הסירו מחדלים ובמקרים רבים אף ציינה היות החשבוניות הכוזבות שקיבלו הנאשמים חשבוניות זרות (כמו בעניינו) כנסיבה לקולא. לצד אלה, אף **עניין פוזילוב**, שם הגם שלא צוין קיומו של כל קושי ראיתי, ובהתאם לעתירת הצדדים, נגזרו על הנאשם 6 חודשי עבודות שירות וקנס כולל בסך 500,000 ₪, בגין עבירות של קבלת חשבוניות זרות בהיקף גדול מעניינו (סך של כ- 4,000,000 ₪) אך ללא הוצאת תלושי שכר כוזבים לעובדי מגן ואלעד. בנוסף, **עניין פטיש** שם הורשע הנאשם לצד עבירות שעניינן קבלת חשבוניות כוזבות בסכום ממשי, בהוצאת תלושי שכר כוזבים לרעייתו, ובהתאם לעתירת הצדדים נגזרו עליו 6 חודשי עבודות שירות וקנס בסך 500,000 ₪. כמו כן, **עניין אימבר**, שם צוין קושי ראיתי, במסגרתו אימצתי את עתירת הצדדים וגזרתי על הנאשם 1 עונש מאסר בעבודות שירות למשך 9 חודשים וקנס בסך 185,000 ₪, הגם שלא הסיר את מחדלי כתב האישום, כשסכומי העבירות ממשיים.

52. בראי כלל המפורט לעיל, ומבלי להתעלם מהחומרה היחסית באישום השני לאור הוצאת תלושי השכר הכוזבים בין היתר לעובדי מגן ואלעד, מצאתי לקבוע את מתחם עונש המאסר בעניינו של הנאשם בין 6 ל- 24 חודשי מאסר לצד קנס משמעותי ומאסר על תנאי. זאת לאחר בחינת הנסיבות ובכלל זאת סכומי העבירות הנמוכים יחסית, והעובדה שללא האישום השני, ככל הנראה כלל לא היה מוגש כתב האישום בהתאם לפרמטרים שקבעה המאשימה. בנוסף, בראי הענישה שהושתה על נאשמים בפרשה, עקרון אחדות הענישה, ערך השוויון ושיקולי צדק והגיונות, ואף טענת המאשימה לקושי ראיתי מסוים ביחס לאישום הראשון.

53. באשר לעונש הקנס אבהיר, המדובר בסוג עבירה בה הקנס הוא ממין העבירה ועל כן חשיבות רבה בהטלתו. השתת קנס מכביד מאפשרת איזונו אל מול עונש המאסר והעמדת הרף התחתון של עונש המאסר על 6 חודשי מאסר פועל ולא על תקופה ארוכה ומשמעותית יותר. בנוסף, לא הוצגו ראיות בדבר קשיים כלכליים לנאשמים המצדיקים

התחשבות בהקשר זה. בנסיבות אלה ובשים לב לנסיבות ביצוע העבירות, היקפן והענישה הנוהגת מתחם הקנס ייקבע בין 700,000 ₪ ל- 1,200,000 ₪.

העונש הקונקרטי לנאשם

54. בעניין הנאשם לא מתקיימות נסיבות לחריגה לקולא או לחומרה ממתחם העונש אשר נקבע. הנאשם, יליד שנת 1953 החל חייו בנסיבות שאינן קלות, גדל ללא אב ובנה עצמו בשתי ידיו. הנאשם שירת בצה"ל בשיריון והשתתף במלחמת יום הכיפורים אז ספגה החטיבה בה שירת אבדות רבות. הנאשם החל דרכו בבורסה ליהלומים בשנות ה - 70, הוכיח עצמו, התקדם והתפתח. כך, במהלך השנים, לצד הצלחתו העסקית, ששימש כחבר בהנהלת הבורסה ליהלומים, סגן יו"ר הבורסה ויו"ר ועדת התעשייה בה ואף כבורר במוסד הבוררות של הבורסה.

55. נתתי דעתי לדבריו של הנאשם אשר פירט את נסיבות חייו והתקדמותו המקצועית לאורך השנים, תוך העסקת והכשרת עובדים רבים, ביניהם אנשים שהוגדרו על ידו "אבודים". בנוסף, לעדויותיהם של מר עטר ומר סימן טוב, בדבר דרכיו הטובות של הנאשם והתנהלותו ההוגנת והחברית במהלך ניהול עסקיו ובפן האישי ואלה ישקלו על ידי לזכותו, לצד המסמכים הרלבנטיים שבאסופה ענ/3. כמו כן נתתי דעתי לכך שהנאשם רכש בשנת 2016 את כפרים לאחר שהיה אחד מנושיו, ובמסגרת זו התחייב ואף המשיך להעסיק עובדים רבים והבטיח פרנסתם. בהקשר זה אף שקלתי את דבריי גב' סמרקטין ומר אל מוחמד אודות פועלו של הנאשם בכפרים, הצלת החברה והעובדים על ידו והתנהלותו המכבדת כלפיהם, כמו גם נכונותו לעזור ולתמוך בעובדיו גם בעניינים אישיים. אין ספק כי קיימים עובדים רבים (כ- 100) שמשכורתם תלויה בהפעלת והצלחת כפרים, וכל עונש מאסר שייגזר על הנאשם, עלול לפגוע גם בהם. הנאשם נשוי ואב לשישה, שניים מהם קטינים, ואין ספק כי עונש של מאסר ישפיע ויקשה על בני משפחתו, בפרט על ילדיו הקטינים, וגם עניין זה בא בין שיקולי.

56. הנאשם, אשר עוסק ביהלומים מזה 35 שנה, נעדר עבר פלילי, הודה בביצוע העבירות ונטל אחריות למעשיו במהלך פרשת התביעה ולאחר תיקון כתב האישום. יש לציין כי הודה מלכתחילה בהוצאת תלושי השכר הכוזבים כמפורט באישום השני, אך טען להעדרו של יסוד נפשי. הודיית הנאשם, נטילת האחריות וחסכון הזמן השיפוטי על ידו נשקלת על ידי לזכותו.

57. נטילת האחריות על ידי הנאשם איננה רק מהפה החוצה משהנאשם פעל להסרת מחדלי כתב האישום לצד הודייתו. כידוע, יש בהסרת מחדלים כדי להביא להקלה ממשית בענישה בגדרי מתחם העונש שנקבע משהיא מלמדת על חרטה כנה ואמיתית ואף מביאה לתיקון הנזק שנגרם ולו בפן הכלכלי (רע"פ 7851/13 **עודה נ' מדינת ישראל** (25.10.2015)). אמנם, הסרת המחדל על ידי הנאשם נעשתה לאחר חתימת הסדר הטיעון ולא בתחילת הדרך, אך אינני סבורה כי יש בכך כדי לגרוע מחשיבותה כביטוי לקבלת אחריות או מחשיבות הטבת הנזק הכלכלי שנגרם ממעשי הנאשמים, ומההקלה הניתנת לצידה. זאת אף בשים לב לכך שהגם שהתקיימו מספר לא מבוטל של ישיבות לשמיעת ראיות, פרשת התביעה טרם הסתיימה, כך שלא ניתן לומר שהנאשם פעל להסרת המחדל רק לאחר ניהול ההליך כולו. בנוסף ובקשר לנטילת אחריות, יש לתת את הדעת לכך שלדברי הנאשם פעל לתיקון דרכיו ובין היתר מעסיק כיום בעלי מקצוע המוודאים כי התנהלות עסקיו תקינה.

58. כפי שציין הסנגור, יש לתת את הדעת גם לחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות. חקירת העבירות בוצעה בשנת 2012, וכתב האישום הוגש בשנת 2016. אמנם אין המדובר בחלוף זמן משמעותי מאוד בסוג זה של עבירות, ואין לבוא בטרוניה למי מן הצדדים בהקשר זה. יחד עם זאת יש משמעות לפרק הזמן שעבר מאז ביצוע העבירות בעת שקילת מיקום הנאשם בגדרי המתחם, בשים לב לצורך של הנאשם להתמודד עם ההליך משך שנים ארוכות מאז חקירתו.

59. טרם גזירת העונש על הנאשם אבהיר, כפי שצינתי **בעניין בצלאל וענין ענבי**, כידוע, במקרים רבים עברייני המס הם אנשים נורמטיביים ביתר תחומי חייהם, בעלי מידות טובות, ונעדרי עבר פלילי ועל פי הפסיקה, שיקולי אינטרס ציבורי בדמות שיקולי הרתעה ובכללם הרתעת הרבים מקבלים בכורה בסוג זה של עבירות על פני נסיבות אישיות. עוד ידוע כי אפקט ההרתעה בעבירות כלכליות, הוא בדרך כלל בעל משקל רב יותר מאשר בעבירות אחרות וגם מכאן חשיבותו. כפי שצוין פעם נוספת בע"פ 8345/15 **אוחנה נ' מדינת ישראל**, פסקה 32 (19.9.2017) תוך הפנייה לע"פ 3927/16 **מדינת ישראל נ' בר זיו** (23.2.2017) (להלן: "**ענין בר זיו**"):

"מחקרים שנערכו ביססו את הקביעה כי אפקט ההרתעה הנלווה להחמרה בענישה הוא בעל משקל רב יותר בהקשר של עבירות אנשי ציבור ועבירות כלכליות, וזאת להבדיל מאפקט חלש יותר בהקשר של עבירות רחוב ואלימות (חגית לרנאו עבריינות ואכיפת חוק 67 (2016) והאסמכתאות שם). ממצא זה מובן ואינו מפתיע, שכן עבירות אנשי ציבור ועבירות כלכליות מתבצעות בדרך כלל על ידי אנשים נורמטיביים בעלי מעמד חברתי, והאפשרות של עמידה בפני חקירה פלילית, משפט ועונשי מאסר, מרתיעה יותר מטבע הדברים 'אדם מן היישוב', ובוודאי אדם בעל מעמד חברתי וציבורי, לעומת מי שמנהל אורח חיים עברייני ומקיים מגע מתמיד עם מערכת אכיפת החוק, ובפרט מי שכבר עבר את 'החווייה' של חקירה, משפט ומאסר."

הדברים האמורים ידועים, ומשקפים את תפיסת בתי המשפט בסוג זה של עבירות. באשר לאפקטיביות הרתעת הרבים ציין בית המשפט **בענין בר זיו**, תוך הפניה לע"פ 677/14 **דנקר נ' מדינת ישראל** (17.7.2014) כי

"גם מי שאינו סבור כי הרתעת הרבים, אולי להבדיל מהרתעת היחיד, פועלת ככלל בעבריינות ה'קלאסית' של רצח, שוד ואונס, חבלה ודומותיהן... יוכל לסבור כי יש לה סיכוי בעבירות כלכליות, מכל מקום של 'הצווארון הלבן'. המתכנן עבירות - או שמא נאמר 'מתחמך' - ושומע כי דינו עלול להיות מאסר, אולי יחשוב פעמיים."

60. לצד האמור יש לזכור שהענישה בסופו של יום היא אינדיווידואלית. על כן, אין באמור כדי ללמד שאין ליתן כל משקל, באופן אוטומטי, לנסיבות אישיות, הבעת חרטה ויתר השיקולים הרלבנטיים המנויים בסעיף 40א לחוק העונשין. אדרבא, על פי המחוקק רשאי בית המשפט ליתן לכלל השיקולים הללו משקל, לצד שיקולי הרתעה. בנוסף ובקשר לשיקולי הרתעה יש לזכור את ייחודיות המקרה דנן, כחלק מהפרשה הרחבה אשר נחקרה, אשר הביאה לשינוי בהתנהלות היהלומנים והכללים בעניינם. המפורט מלמד כי נראה שהרתעה מסוימת, ולו בענף היהלומנים, הושגה מעצם החקירה וההעמדה לדין של הנאשמים בפרשה.

61. לאחר ששקלתי את כל השיקולים שלעיל, לאור התרשמותי ממידת החרטה והאחריות אותה גילה הנאשם, ומשהתרשמתי כי הנאשם הורתע כנדרש במקרה דנן ומידת הסיכון ממנו נמוכה, מצאתי כי נסיבותיו הכוללות של הנאשם מצדיקות את מיקומו בתחתית מתחם העונש ההולם אשר נקבע, לצד קנס מרתיע ומאסר לצידו וכך יקבע. זו גם הייתה עמדת המאשימה בעת הטיעון לעונש.

62. נתתי דעתי לעתירת המאשימה לגזור עונשו של הנאשם בתחתית המתחם לו עתרה כאמור אך כי עונשו ירוצה מאחר סורג ובריא לאור החומרה היתרה שיש ליחס למעשיו מושא האישום השני, משחלק מתלושי השכר הכוזבים שהוציאו הנאשמים הוצאו לעובדי מגן ואלעד, סייעו להם להתחמק ממס ואף להסוות פועלם מפני רשות המסים. חשוב להזכיר כי נתונים אלה נשקלו לחומרה בעת קביעת מתחם העונש ההולם. ביחס לריצוי עונש בעבודות שירות בגין ביצוע של עבירות מהסוג הנדון אמנם, על פי הקביעות הנורמטיביות הידועות בפסיקה, בדרך כלל, מקומו של המבצע עבירות מהסוג הנדון מאחורי סורג ובריא (לשם הדוגמא: רע"פ 1929/18 **אריאלי נ' מדינת ישראל** (26.4.2018)). בע"פ 1656/16 **דוידוביץ נ' מדינת ישראל** (20.3.2017) (פסקה 105) אף ציין בית המשפט כי מסקנות דוח ועדת דורנר אשר בין היתר ממליצות על הרחבת הענישה בקהילה, בדרך של עבודות שירות, מוגבלות בכל הנוגע לעבירות כלכליות מהטעמים המפורטים שם. יחד עם זאת, ברור כי במקרים מתאימים נגזר עונש לריצוי בעבודות שירות גם בסוג זה של עבירות (וראו את כלל הפסיקה אליה הפנית לעיל).

63. כלל המפורט לעיל, והענישה אשר הושתה על נאשמים אחרים בפרשה לריצוי בעבודות שירות בהסכמת המאשימה, מכוח עיקרון השוויון והכלל בדבר אחידות הענישה, מצדיקים גזירת דינו של הנאשם לריצוי עונש מאסר בתחתית המתחם שנקבע בעבודות שירות לצד קנס מרתיע ומכביד, חרף חומרת העבירות שבאישום השני בעניינו. בקשר לעיקרון השוויון ואחידות הענישה יש לתת את הדעת לכך שעל פי הפסיקה שצוטטה לעיל, במסגרת הפרשה הושתו כאמור עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, בהסכמת המאשימה, על נאשמים אשר הורשעו בביצוע עבירות בהיקפים משמעותיים מהיקפי עבירות הנאשמים ואף כאשר לא הודגם קושי ראייתי (**עניין פוזיילוב**). כך אף בקשר לנאשם 1 **בעניין אימבר** שם אף לא הוסרו המחדלים על ידי הנאשם. אמנם, **בעניין אימבר** נטען לקושי ראייתי, אך יש לזכור כי כך גם בעניינו של הנאשם.

64. סוף דבר, בנסיבות המתוארות אני גוזרת על הנאשמים את העונשים הבאים:

לנאשם 1:

א. מאסר בפועל לתקופה של 6 חודשים שירוצה בדרך של עבודות שירות על פי חוות דעת הממונה על עבודות השירות שירוצה במועדון ספיבק, רוקח 123 ברמת גן. הנאשם יתייצב ביום 6/10/19 שעה 8:00 במפקדת מחוז מרכז, יח' עבודות שירות, רמלה. מובהר כי יתכנו שינויים במקום העבודה ושעות העבודה כמפורט בחוות דעת הממונה על עבודות השירות. הובהרה לנאשם המשמעות של אי עמידה בעבודות שירות.

ב. מאסר על תנאי למשך 9 חודשים, לתקופה של 3 שנים והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירת מס מסוג

פשע.

ג. מאסר על תנאי למשך 6 חודשים, לתקופה של 3 שנים והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירת מס מסוג עוין.

ד. לנאשם 1 - קנס בסך **700,000 ₪** או 3 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 12 תשלומים חודשיים, שווים ורציפים, כשהראשון בהם ביום 1/1/20. לא ישולם תשלום - תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיד.

לנאשמת 2:

א. קנס בסך **100 ₪**. הקנס ישולם תוך 45 יום ממתן גזר הדין, בהתאם להסכמת הצדדים בהסדר הטיעון.

המזכירות תעביר עותק מגזר הדין לממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור כחוק תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי בתל אביב

ניתן היום, י"ב אלול תשע"ט, 12 ספטמבר 2019, במעמד הצדדים.